

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/129/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8612205194
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8612205194.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobcu GENERAL FACTORING, a.s., so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 35 838 825, právne zastúpeného HMG&PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefanovičova 12, 811 04 Bratislava, IČO: 35 885 459, proti žalovaným: 1./ O. U., rod G., nar. XX.XX.XXXX a 2./ E. U., nar. XX.XX.XXXX, obom bytom U. XXXX/XX, XXX XX J., právne zastúpeným JUDr. Karolom Glinským, advokátom so sídlom Cintorínska 554/67, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 1.021,43 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 7C/201/2012-158 zo dňa 08.04.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je povinný nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 69,22 eur na účet ich právneho zástupcu JUDr. Karola Glinského, advokáta, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade trovy konania vo výške 328,56 eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia na účet ich právneho zástupcu JUDr. Karola Glinského, advokáta, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť mu sumu 1.021,43 eur s príslušenstvom. Žalovaní vzniesli námietku premlčania uplatneného nároku.

Skutkový stav posúdil podľa ust. § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1 až 3, § 101, Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 3 ods. 1, 2, zákona č. 258/2001 Z.z..

V danej veci bolo preukázané, že medzi žalovanou v 1. rade a právnym predchodcom žalobcu bola dňa 19.04.1996 uzatvorená zmluva o sporožirovom účte, pričom Dohodou o pristúpení k právam a záväzkom pristúpil žalovaný v 2. rade k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo zmluvy o bežnom účte. Vzhľadom na to, že žalovaní sa dostali do omeškania s plnením svojho záväzku, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 25.06.2007 zmluvu vypovedal. Po postúpení predmetnej pohľadávky na žalobcu boli žalovanými poukazované čiastočne platby vo výške 539,32 eur.

V prejednávanej veci žalovaný vzniesol námietku premlčania, ktorou sa prvostupňový súd zaoberal. Prvostupňový súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že premlčanie je v tomto prípade potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka s poukazom na to, že predmetná zmluva o

úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Premlčanie je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a keďže pohľadávka sa stala splatnou v dôsledku odstúpenia od zmluvy 03.07.2007 a žaloba bola podaná až 02.08.2012 (t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby), súd žalobu zamietol. Prvostupňový súd taktiež neakceptoval námietku žalobcu, že čiastočnými plneniami žalovaní uznali svoj záväzok podľa Obchodného zákonníka. Aj uznanie záväzku je potrebné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka vzhľadom na to, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou. S čiastočnými úhradami žalovaných preto prvostupňový súd nespájal právne účinky uznania záväzku.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď právo na náhradu trov pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia priznal v konaní úspešným žalovaným.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým súdom. Poukázal na to, že uplatnený nárok vznikol na základe zmluvy o úvere, ktorá bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, pričom ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah, tzn. že vzťahy zo zmluvy o úvere sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Odvolateľ ďalej uviedol, že v čase uzavretia zmluvy o úvere (18.03.2005) právna úprava spotrebiteľských zmlúv v zákona o ochrane spotrebiteľa nevyznačovala výlučnú aplikáciu Občianskeho zákonníka na právne vzťahy založené Obchodným zákonníkom, napr. že by aplikácia Obchodného zákonníka bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Navyše zákon o spotrebiteľských úveroch podľa znenia do 30.06.2006 nemožno aplikovať na zmluvu o úvere, pretože kontokorentný úver je nevyhnutné subsumovať pod § 1 ods. 3 tohto zákona - prípad, na ktorý sa zákon nevzťahuje. Taktiež zo znenia § 52 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy nevyplýva, že by zmluvy upravené podľa Občianskeho zákonníka boli spotrebiteľskými zmluvami. Aplikovať neskorší právny predpis by bolo retroaktívne, pričom pravá retroaktivita je zakázaná. Pokiaľ súd oprel svoje rozhodnutie o eurokonformný výklad Smernice 93/13/EHS, tak táto smernica bola náležite a včas implementovaná do právneho poriadku SR zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 01.04.2004, v dôsledku čoho nie je členský štát povinný smernicu, hoci aj nepriamo aplikovať. Navyše ani povinnosť k eurokonformnému výkladu nemôže ísť až tak ďaleko, že by vyústila k porušeniu všeobecných komunitárnych právnych zásad - zásad právnej istoty a neretroaktivity. Taktiež záväznosť existuje len voči členskému štátu, nie vo vzťahu k jednotlivcovi. Odvolateľ poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 7C/99/2010 zo dňa 27.11.2012, podľa ktorého zmluvnou podmienkou nemožno rozmieť zákonnú úpravu obsiahnutú v Obchodnom zákonníku týkajúcu sa premlčania. Podľa názoru odvolateľa je z uvedených dôvodov na plynutie premlčacej doby a na uznanie záväzku potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a nie Občianskeho zákonníka. Preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že vyhovie žalobe v plnom rozsahu. Uplatnil si právo na náhradu trov konania.

Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedli, že predmetný vzťah je vzťahom spotrebiteľským a spravuje sa ustanoveniami Občianskeho zákonníka a ustanoveniami spotrebiteľského práva. Predmetný nárok sa stal splatný výpoveďou zmluvy v roku 2007, a preto je premlčaný. Čiastočné úhrady žalovaných vykonané v roku 2011 nemožno podľa Občianskeho zákonníka považovať za konkludentné uznanie dlhu, navyše k ním došlo v dôsledku nekalých obchodných praktík a neprimeraného tlaku žalobcu. Žalovaní poukázali na to, že zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa obsahoval s účinnosťou od 25.11.2004 ustanovenie § 23a, podľa ktorého sa za spotrebiteľské zmluvy považovali zmluvy uzavreté tak podľa Obchodného ako aj podľa Občianskeho zákonníka, a teda ani zmluvou uzatvorenou podľa Obchodného zákonníka nebolo možné obísť inštitút spotrebiteľských zmlúv obsiahnutý v Občianskom zákonníku. Žalovaní žiadali napadnutý rozsudok potvrdiť a uplatnili si právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 127,95 eur (2 x úkon po 60,07 eur + 1 x režijný paušál 7,81 eur).

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p., vo veci bolo nariadené verejné vyhlásenie rozhodnutia, kedy čas a miesto verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo na úradnej tabuli súdu oznámené dňa 15.10.2013 a zistil, že prvostupňový súd pri rozhodovaní v prejednávanej veci postupoval správne. Správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania žalobcom nebolo zistené, že by prvostupňový súd vo svojom konaní a rozhodovaní pochybil. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými

a správnymi závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a odvolacím dôvodom žalobcu odvolací súd dopĺňa:

Uplatnený nárok žalobca vyvodzuje zo zmluvy o kontokorentnom úvere zo dňa 18.03.2005, ktorej predchádzala zmluva o sporožirovom účte zo dňa 19.04.1996, uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovanou v 1. rade. Nárok voči žalovanému v 2. rade vyvodzuje žalobca z jeho pristúpenia k zmluve dodatkom zo dňa 18.03.2005. V čase uzavretia týchto zmlúv už platil zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy o kontokorentnom úvere aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy o kontokorentnom úvere (ku dňu 18.03.2005), spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Je nepochybné, a v tejto súvislosti aj správne konštatoval súd prvého stupňa, že v prípade oboch zmlúv ide o typové zmluvy v zmysle uvedeného ustanovenia, pričom žalovaní ich uzavreli ako spotrebiteľia. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že keďže ide o spotrebiteľský úver, už podľa svojej povahy z neho vyplývajúci vzťah nemôže byť obchodnoprávnym vzťahom, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia Obchodného zákonníka, ale vzťahom občianskoprávnym, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

K tomu odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/35/2011 zo dňa 13.09.2012, podľa ktorého cit.:

„Odvolací súd nijako nepopiera úver ako absolútny obchod a ani dôvodnosť aplikácie Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 OZ. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (predtým porov. § 23a zákona č. 634/1992 Zz., ktorý za spotrebiteľskú zmluvu označil explicitne aj zmluvu podľa Obchodného zákonníka.)

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikčná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež 5MCdo 20/09).

Zrušenie zmluvy s účinkami ex tunc je výhodnejšie aj z pohľadu splátok, pretože aj súd ich môže povoliť, čo sa aj v predmetnej veci stalo. Preto nebol dôvod považovať obchodnoprávnu úpravu za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy. Najmä nie za stavu, ak úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení predpokladala tak či tak zosplatenie úveru.

Žalobca ďalej v odvolaní poukazuje na § 369 ods.1 in fine Obchodného zákonníka s argumentom, že uvedené ustanovenie logicky odôvodňuje záver, že zákonodarcu nepočítal s kogentnosťou Občianskeho zákonníka en bloc a že posledná veta by stratila význam, resp. by stratilo na význame ustanovenie § 54 ods.1 OZ.

Odvolací súd považuje uvedený argument za zavádzajúci. Ustanovenie § 369 ods.1 in fine Obchodného zákonníka nijako nepodporuje argumenty žalobcu a to ani logickým výkladom. Zdá sa, že skôr myslel žalobca na výklad systematicky. Odvolací súd poukazuje na dôvodovú správu k ust. § 369 ods.1 Obchodného zákonníka a teda výklad zákonodarcu (novela vykonaná zákonom č.454/2008

Zz.) „Postavenie spotrebiteľa nemôže byť rozdielne s ohľadom na režim zákona, ktorý zvolí spravidla dodávateľ (podnikateľ) v typovej zmluve. Výška úrokov z omeškania je podľa predpisov občianskeho práva výškou kogentnou, pričom všeobecne sa uznáva, že najvyššiu výšku úrokov z omeškania nie je možné prekročiť.“

Žalobca ďalej v odvolaní presadzuje obchodnoprávnu úpravu odstúpenia od zmluvy aj s poukazom na ust. § 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (nahradený zákonom č. 129/2010 Z.z., pozn. odvolacieho súdu).

Odvolací súd však poukazuje na to, že uvedené ustanovenie presne odkazuje v súvislosti s odstúpením od zmluvy nie na Obchodný zákonník ale na § 48 Občianskeho zákonníka. Je to evidentné z odkazovej poznámky pod čiarou (cit. zo zákona č. 258/2001 Z.z. (9) § 48 Občianskeho zákonníka). Navyiac ide o zákonný dôvod odstúpenia od zmluvy spojený s viazanou zmluvou o predaji produktu.

Odvolací súd preto odmieta názor žalobcu, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti o vadnosti právneho úkonu (odstúpenie od zmluvy) nedopadá právna úprava občianskeho práva ale obchodného práva.“

Aj napriek tomu, že citované rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sa zaoberá aplikáciou Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka vo vzťahu k odstúpeniu od spotrebiteľskej zmluvy, odvolací súd nevidí dôvod, prečo by sa rovnaký záver nemal vzťahovať aj na iné inštitúty upravené odlišne v Občianskom zákonníku a Obchodnom zákonníku, pri ktorých je obchodnoprávna úprava podstatne nevýhodnejšia pre spotrebiteľa ako úprava občianskoprávna (uznanie dlhu, premlčanie).

Vo vzťahu k premlčaniu uplatneného nároku je potrebné uviesť, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že predmetná zmluva o úvere bola žalobcom účinne vypovedaná dňa 03.07.2007 (kópia doručky preukazujúcej doručenie výpovede zmluvy sa nachádza v spise na č.l. 19). Žaloba bola podaná dňa 02.08.2012, t.j. po vyše 5 rokoch od splatnosti, teda uplynutí premlčacej doby tak podľa Občianskeho zákonníka (3 roky), ako aj podľa Obchodného zákonníka (4 roky). Z tohto pohľadu je žalobou uplatnený nárok premlčaný bez ohľadu na to, či sa má premlčanie posudzovať podľa Občianskeho zákonníka alebo obchodného zákonníka.

Pre posúdenie toho, či nárok je, alebo nie je premlčaný, je však relevantné to, či čiastočné úhrady zo strany žalovaných možno považovať za uznanie dlhu. Ako je však vyššie uvedené, premlčanie ako aj uznanie dlhu je v spotrebiteľských zmluvách potrebné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania ako aj uznania dlhu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009). Podľa Občianskeho zákonníka (§ 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka) má uznanie dlhu za následok začatie plynutia 10 ročnej premlčacej doby odo dňa, keď k uznaniu došlo, v prípade, že dlžník uzná právo písomne čo do dôvodu a výšky. V prejednávanej veci nebolo preukázané, že by žalovaní svoj dlh písomne uznali čo do dôvodu a výšky. Odvolacie námietky žalobcu sú preto neopodstatnené.

Navyiac aj v tejto súvislosti je treba zdôrazniť, že čiastočné plnenie záväzku má účinky uznania zvyšku dlhu len vtedy, ak z neho možno usudzovať, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku. Z čiastočného plnenia záväzku žalovanými v 1. a 2. rade nemožno samo osebe usudzovať, že týmto plnením uznali aj zvyšok záväzku. Táto úvaha by však platila len v prípade, že by sa právny vzťah riadil Obchodným zákonníkom.

Prvostupňový súd z vyššie uvedených dôvodov rozhodol správne, keď žalobu v dôsledku riadne vznesenej námietky premlčania a uplynutia premlčacej doby podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka zamietol. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní boli v celom rozsahu úspešní žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí si právo na náhradu trov včas uplatnili a vyčísľili. Trovy odvolacieho konania žalovaných pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu (úkon podľa § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č.

655/2004 Z.z. - ďalej len „AT“) pri tarifnej hodnote veci 1.021,43 eur, z čoho je základná sadzba tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 1 AT 61,41 eur. Žalovaní si uplatnili odmenu vo výške 2 x 60,07 eur. Ich právny zástupca síce zastupoval oboch žalovaných, v odvolacom konaní však vykonal len jeden spoločný úkon (vyjadrenie k odvolaniu), za ktorý mu patrí vyššie uvedená odmena (61,41 eur), vzhľadom na to, že podľa § 13 ods. 2 AT sa sadzba tarifnej odmeny zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb (50% z 2 x 61,41eur = 61,41 eur). K tomu mu patrí režijný paušál vo výške 7,81 eur (§ 16 ods. 3 AT). V odvolacom konaní úspešný žalovník v 1. a 2. rade preto majú právo na náhradu trov odvolacieho konania v výške 69,22 eur (61,41 eur odmena + 7,81 eur režijný paušál), k náhrade ktorých odvolací súd zaviazal v odvolacom konaní neúspešného žalobcu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Odvolací súd zároveň dáva do pozornosti prvostupňovému súdu zrejmu nesprávnosť - chybu v písaní v II. výroku písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa, kde je nesprávne uvedené, že žalobca je povinný nahradiť trovy konania žalobcom v 1. a 2. rade. Vo výroku má byť správne uvedené „žalovaným v 1. a 2. rade“, o čom svedčí aj vyhlásené znenie rozsudku (zápisnica v spise na č.l. 155). Túto zrejmu nesprávnosť bude potrebné po vrátení veci odstrániť postupom podľa § 164 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.